

Kultūras un izglītības komiteja

2018/2005(INI)

26.6.2018

ATZINUMS

Sniegusi Kultūras un izglītības komiteja

Starptautiskās tirdzniecības komitejai

par globalizācijas radīto iespēju izmantošanu: tirdzniecības aspekti
(2018/2005(INI))

Atzinuma sagatavotājs: *Francis Zammit Dimech*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Kultūras un izglītības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Starptautiskās tirdzniecības komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 167. un 207. pantu,
 - ņemot vērā ANO Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu 12. pantu,
 - ņemot vērā Komisijas 2007. gada 10. maija paziņojumu par Eiropas darba kārtību kultūrai augošas globalizācijas apstākļos (COM(2007)0242) un Padomes 2007. gada 16. novembra rezolūciju par Eiropas kultūras plānu¹;
 - ņemot vērā Komisijas 2012. gada 26. septembra paziņojumu „Atbalsts kultūrai un radošajām nozarēm izaugsmei un nodarbinātībai Eiropas Savienībā” (COM(2012)0537),
 - ņemot vērā *UNESCO* 1970. gada Konvenciju par kultūras īpašuma nelikumīga importa, eksporta un īpašumtiesību nodošanas aizlieguma un novēršanas līdzekļiem un 1995. gada *UNIDROIT* Konvenciju par zagtiem vai nelikumīgi eksportētiem kultūras priekšmetiem,
 - ņemot vērā Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 27. pantu par tiesībām piedalīties kultūras dzīvē,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīvu 2012/28/ES par dažiem atļautiem nenosakāmu autortiesību subjektu darbu izmantošanas veidiem²,
 - ņemot vērā Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta kopīgo paziņojumu “Virzībā uz ES stratēģiju starptautiskās kultūras attiecībās” (JOIN(2016)0029),
 - ņemot vērā ES Vispārīgo datu aizsardzības regulu, kas ir spēkā no 2018. gada 25. aprīļa³,
 - ņemot vērā Eiropas Savienības 2010. gada Pamattiesību hartas 10. un 11. pantu,
- A. tā kā Eiropas Savienībai ir tiesības pieņemt kultūras un audiovizuālo pakalpojumu tirdzniecības politikas pasākumus nolūkā aizsargāt un veicināt kultūras izpausmju daudzveidību un kultūras mantojumu un sekmēt 4. ilgtspējīgas attīstības mērķa sasniegšanu attiecībā uz pilnvērtīgu izglītību; tā kā šajos citos noteikumos ietilpst arī LESD 207. pantā definētā kopējā tirdzniecības politika;

¹ OV C 287, 29.11.2007., 1. lpp.

²OV L 299, 27.10.2012., 5. lpp.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

- B. tā kā LES 3. panta 3. punkts paredz, ka Eiropas Savienībai ir jārespektē sava lielā kultūras un valodu daudzveidība un jānodrošina Eiropas kultūras mantojuma saudzēšana un vairošana;
- C. tā kā ANO Konvencijā par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu ir aicināts īstenot divpusējo, reģionālo un starptautisko sadarbību, lai aizsargātu un veicinātu kultūras izpausmju daudzveidību, kā arī veicinātu starpkultūru dialogu nolūkā vienot tautas;
- D. tā kā ES ir jāuzņemas atbildība par to, lai Eiropas darba kārtību kultūrai augošas globalizācijas apstākļos pielāgotu mūsdienu apstākļiem, kas cita starpā paredz precīzas plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu definīcijas noteikšanu un skaidru satvaru plašsaziņas līdzekļiem valsts iestādēs un privātajos uzņēmumos Eiropā;
- E. tā kā brīva informācijas plūsma, tostarp piekļuve Eiropas ziņu kanāliem, var uzlabot pārvaldību jaunattīstības valstīs;
- F. tā kā ES ir jāturpina attīstīt intelektuālā īpašuma tiesības, lai attiecinātu tās uz nezināmu autoru darbu likumīgu izmantošanu muzejos, arhīvos, bibliotēkās un citās pētniecības iestādēs, kuras aizsargā kultūras mantojumu;
- G. tā kā Eiropai ir daudz dažādu tradīciju un spēcīgas kultūras un radošās nozares, mazie un vidējie uzņēmumi un dažādas publisko plašsaziņas līdzekļu struktūru un publiskās filmu finansēšanas sistēmas, un tā kā saskaņā ar ES starptautiskās tirdzniecības pieeju kultūras daudzveidības, kultūras pieejamības un demokrātiskā dialoga veicināšanai arī turpmāk ir jābūt vienam no vadošajiem principiem;
- H. tā kā saistībā ar globalizāciju, starptautisko sadarbību un apmaiņu ir vajadzīga plaša kultūras definīcija, lai iekļautu jaunas kultūras izpausmes hibrīdformas, kā arī materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu, tostarp autohtono un tradicionālo mākslas praksi, lai atspoguļotu kultūras plūstošo un mainīgo raksturu;
- I. tā kā kultūras un radošās nozares veicina pienācīgu darbvietu radīšanu un ekonomisko labklājību un rada aptuveni 2,6 % ES IKP, nodrošinot augstākus izaugsmes tempus nekā pārējās ekonomikas nozares, un pieder pie visnoturīgākajām nozarēm finanšu krīzes laikā; tā kā kultūras un radošo nozaru preču un pakalpojumu tirdzniecības attīstība būs nozīmīgs ekonomikas izaugsmes un darbvietu radīšanas dzinulis Eiropā;
- J. tā kā Datu aizsardzības regulā ir paredzēti augsti personas datu apstrādes standarti, kuri nosaka noteiktu atbildības līmeni platformām un straumēšanas pakalpojumiem starptautiskās tirdzniecības regulējumā;
- K. tā kā ES ir pārpalikums kultūras priekšmetu un kultūras pakalpojumu tirdzniecībā ar pārējo pasauli;
- L. tā kā audiovizuālo un saistīto pakalpojumu tirdzniecībā ES ir deficīts attiecībā pret pārējo pasauli;
- M. tā kā kultūru un valodu daudzveidība ir viena no ES pamatvērtībām un daļa no ES kultūras diplomātijas politikas;

- N. tā kā, lai nodrošinātu pilsētu, reģionu un visas sabiedrības ilgtspējīgāku attīstību, ir vajadzīga inovācija un radošums, kam ir liela nozīme tādu sabiedrības problēmu risinājumu nodrošināšanai, ar kurām šobrīd saskaras mūsu sabiedrība;
- O. tā kā personas datu aizsardzība un tiesības uz privātumu ir pamattiesības un tādēļ tās nav apspriežamas nevienā tirdzniecības nolīgumā;
- P. tā kā Eiropas Kultūras mantojuma gads (2018) paredz arī apņēmtos apkarot kultūras priekšmetu nelikumīgu tirdzniecību;
- Q. tā kā kultūra ir inovācijas un paradumu maiņas virzītājspēks, veidojot jaunu dzīvesveidu un ilgtspējīgas attīstības paradigmas, un ļauj īstenot vietējo kopienu un iedzīvotāju pieejas, kas ir nepieciešamas, lai vietējā līmenī izprastu globalizāciju un ilgtspējīgu attīstību, tādējādi veicinot un sekmējot daudzu esošo ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu;
- R. tā kā globalizācijas izmantošana tirdzniecības aspektos attiecībā uz kultūras priekšmetiem paredz visu starptautisko kultūras mantojuma aizsardzības konvenciju stingru ievērošanu, jo īpaši Hāgas 1954. gada konvencijas, 1970. gada *UNESCO* konvencijas un 1995. gada konvencijas un *UNIDROIT* konvencijas noteikumu ievērošanu;
- S. tā kā amatniecība un mākslas darbu ražošana ir jo īpaši svarīga vietējai attīstībai;
- T. tā kā starpkultūru dialogs sekmē cieņu un savstarpēju sapratni un veicina taisnīgāku sociālo un ekonomisko apmaiņu, tostarp tirdzniecību, palīdzot izstrādāt praksi, kas veicina visu pušu intereses līdzsvarotākā veidā un ar pietāti, kā arī cīnīties pret negodīgu praksi, piemēram ļaunprātīgām klauzulām un uzspiestiem vienpusējiem nosacījumiem,
1. uzsver, ka kultūra un izglītība, tostarp mūžizglītība, ir sabiedriskas preces, kultūras un izglītības pieejamība ir cilvēktiesības un tādēļ uz kultūru un izglītību nevar raudzīties kā uz jebkuru preci vai pakalpojumu un pārvaldīt šīs jomas tāpat kā pārējās preces vai pakalpojumus, bet gan kā saglabājamus un pastāvīgi uzlabojamus kopresursus; tādēļ prasa kultūras, audiovizuālo un izglītības pakalpojumu, tostarp tiešsaistē sniegto pakalpojumu, izslēgšanu skaidri paredzēt Savienības un trešo valstu nolīgumos, piemēram, *TTIP*;
 2. tādēļ uzsver 2005. gada *UNESCO* Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu svarīgo lomu saistībā ar starptautiskiem tirdzniecības nolīgumiem, kuros jāņem vērā un jārespektē tās attiecīgie noteikumi;
 3. uzsver, ka globalizācija sniedz Eiropas Savienības kultūras un radošajām nozarēm iespējas, uzlabojot pārējai pasaulei piekļuvi Eiropas kultūrai un veidojot pasaules talantu kopumu;
 4. uzskata, ka ir svarīgi līdzsvarot tirdzniecības sarunas attiecībā uz autortiesībām, lai nodrošinātu, ka apspriedes tajās nenotiek, tikai meklējot mazāko kopsaucēju, bet ir vērstas uz to, lai nodrošinātu pēc iespējas labākus noteikumus kultūras mantojuma aizsardzībai, kultūras daudzveidības veicināšanai un kultūras un radošajās nozarēs strādājošo ienākumu veidošanai, lai tās veicinātu un palielinātu radošumu, zināšanu un

satura izplatīšanu, kā arī lietotāju tiesības digitālajā laikmetā un lai tās nodrošinātu atvērtu, uz noteikumiem balstītu tirdzniecības vidi, kas ir būtiska Eiropas Savienības kultūras un radošo nozaru uzplaukumam;

5. atkārtoti aicina ES īstenot savas tiesības pieņemt vai uzturēt spēkā pasākumus (jo īpaši regulatīvus un/vai finansiālus), tostarp juridiski sasītošu vispārēju klauzulu, kultūras un valodu daudzveidības, kultūras mantojuma, vārda brīvības, plašsaziņas līdzekļu plurālisma un plašsaziņas līdzekļu brīvības aizsardzībai un veicināšanai tirdzniecības sarunās ar trešām valstīm neatkarīgi no izmantotās tehnoloģijas vai izplatīšanas platformas;
6. aicina Komisiju veicināt piekļuvi Eiropas informācijas pakalpojumiem turpmākajās tirdzniecības sarunās;
7. uzskata, ka kultūras un izglītības apmaiņa starp ES un tās partneriem veicina savstarpēju ilgtspējīgu attīstību, izaugsmi, sociālo kohēziju, demokrātiju, ekonomisko labklājību un pienācīgu darbvieta radīšanu, ievērojot Starptautiskās Darba organizācijas Programmu pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai, cita starpā kooperatīvajā sektorā;
8. uzskata, ka globalizētā pasaulē redakcionālai atbildībai plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu un citu tiešsaistes platformu nozarē vajadzētu būt pamatinstrumentam cīņā pret viltus ziņām un naida runu, un ka starptautiskajos tirdzniecības nolīgumos ir jānodrošina godīga konkurence reklāmas jomā;
9. atgādina, ka kultūras un izglītības politika, kas balstīta uz kopīgām demokrātiskām vērtībām, kā arī piekļuve kultūras mantojumam ir svarīga, lai nodrošinātu sociālo kohēziju, solidaritāti, iedzīvotāju aktīvu līdzdalību, noturību un godīgu bagātības sadali un konkurētspēju, un tās var nodrošināt iedzīvotājiem zināšanas un sociālas un nododamas prasmes, tādas kā starpkultūru, uzņēmējdarbības, problēmu risināšanas un kritiskās domāšanas prasmes, kas nepieciešamas ar globalizāciju saistīto jautājumu risināšanai; mudina nostiprināt kvalitatīvus universitāšu, skolu un muzeju tīklus, kas veicina savstarpēju mācīšanos un akadēmisko kvalifikāciju atzīšanu un globālas, un visaptverošas pilsonības veicināšanu;
10. prasa, lai izglītība ilgtspējības, taisnīgas tirdzniecības un ekoloģiskās pilsonības jomā tiktu integrēta dažādās disciplīnās, jo īpaši uzņēmējdarbības, tostarp sociālās uzņēmējdarbības, un digitālās pratības un prasmju apgūvē;
11. prasa Komisijai un dalībvalstīm veicināt un izstrādāt konkrēti pielāgotas, integrētas un kvalitatīvas mobilitātes, izglītības, kultūras un lingvistiskās apmaiņas un zinātniskās sadarbības shēmas, kas ļautu īstenot starptautisku sadarbību un zināšanu apmaiņu, vienlaikus arī paplašinot *STEM* nozari, lai tā kļūtu par *STEAM*; prasa Komisijai un dalībvalstīm veicināt tālākizglītību un tālākapmācību, papildus nodrošinot finansējumu pētniecībai kā līdzekli, ar kuru globalizācija var darboties efektīvāk, un labāko līdzekli šķēršļu novēršanai;
12. atgādina par kultūras īpašo nozīmi ārējās attiecībās un attīstības politikā, jo īpaši attiecībā uz konfliktu risināšanu un novēršanu, miera atjaunošanu un iespēju nodrošināšanu vietējiem iedzīvotājiem; tādēļ uzskata, ka jauna konsensa attīstības jomā panākšanai ir vajadzīga vērienīga un laba kultūras stratēģija, kas ietver arī kultūras

diplomātiju;

13. mudina Komisiju un dalībvalstis attīstīt pastāvošās ES struktūras turpmākām kultūras diplomātijas darbībām un turpināt konkrētas ES iniciatīvas un esošās programmas, kuras atbilstu solidaritātes un ilgtspējības principiem un būtu vērstas uz nabadzības mazināšanu un starptautiskās attīstības sekmēšanu;
14. atgādina, ka sports ir ne tikai ļoti globalizēts saimnieciskās darbības veids, bet arī sociāls iekļaušanas, pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanas un individuālās un kolektīvās attīstības līdzeklis; tādēļ atgādina, ka sporta nozarē ir jānodrošina augsti ētikas un pārredzamības standarti starptautiskās tirdzniecības un saimnieciskās darbības pārvaldībā;
15. atgādina, ka tirdzniecības nolīgumos un lēmumu pieņemšanas procesos ir jānodrošina pārredzamība un demokrātija, un mudina iedzīvotājus, kuru darba apstākļi, vide, veselība un labklājība tiks ietekmēta, piedalīties lēmumu pieņemšanas procesos.

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	19.6.2018
Galīgais balsojums	+: 25 -: 0 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Silvia Costa, Angel Dzhambazki, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Petra Kammerevert, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Rupert Matthews, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
Aizstājeji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Marlene Mizzi, Liliana Rodrigues, Algirdas Saudargas, Remo Sernagiotto, Francis Zammit Dimech

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

25	+
ALDE	María Teresa Giménez Barbat, Yana Toom
ECR	Angel Dzhambazki, Rupert Matthews, Remo Sernagiotto
ENF	Dominique Bilde
GUE/NGL	Curzio Maltese
PPE	Andrea Bocskor, Svetoslav Hristov Malinov, Stefano Maullu, Algirdas Saudargas, Michaela Šojdrová, Bogdan Brunon Wenta, Francis Zammit Dimech, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
S&D	Silvia Costa, Petra Kammerevert, Krystyna Lybacka, Marlene Mizzi, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Liliana Rodrigues, Julie Ward
VERTS/ALE	Jill Evans

0	-

0	0

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas